

> Retouradres Postbus 315 3500 AH Utrecht

Bureau van het CvTE

Muntstraat 7
3512 ET Utrecht
Postbus 315
3500 AH Utrecht
Nederland
www.cvte.nl

Contactgegevens

030 - 28 40 700
info@cvte.nl

Onze referentie

CvTE- 25.00652

Bijlagen

- (1) Advies Stichting Cito
- (2) Advies Adviescommissie Toetsen PO

Datum 8 mei 2025
Betreft Besluit vaststelling leerlingvolgsysteem PI-dictee van Boom Test Onderwijs

Geachte,

Met deze brief besluit het College voor Toetsen en Examen (CvTE) naar aanleiding van uw verzoek om vast te stellen of het LVS Boom - PI-dictee voldoet aan de voorwaarden op basis van de wet. Uw verzoek is ontvangen op 5 september 2024 (door ons geregistreerd met correspondentienummer: 44621).

1 BESLUIT EN WETTELIJK KADER

Gelet op artikel 3a, vierde lid, Wet College voor toetsen en examens, artikel 45b, eerste lid, Wet op het primair onderwijs is vastgesteld dat het LVS PI-dictee van Boom Test Onderwijs voldoet aan de criteria op basis waarvan de erkenning is verleend.

2 MOTIVERING

Bij de beoordeling van het leerlingvolgsysteem PI-dictee van Boom Test Onderwijs heeft het college onderzocht of de toets voldoet aan de wettelijke vereisten en de Regeling beoordelingskader voor de toetsen behorende tot leerling en onderwijsvolgsystemen PO. Het college heeft hierbij gebruik gemaakt van het advies van Stichting Cito. De Stichting heeft bij haar advisering de Regeling beoordelingskader voor de toetsen behorende tot leerling en onderwijsvolgsystemen PO toegepast. Stichting Cito heeft op basis van de onderwijskundige, organisatorische, en psychometrische aspecten geadviseerd vast te stellen dat de toets voldoet aan de eerder genoemde criteria (zie bijlage 1). Het college heeft zich ervan vergewist dat het advies van de Stichting op zorgvuldige wijze tot stand is gekomen (zie bijlage 2). Het college neemt het advies van Stichting Cito over.

Het college wil benadrukken dat het er waarde aan hecht dat Boom Test Onderwijs aan scholen kenbaar maakt dat diens toets PI-dictee uitsluitend spelling toetst en daarmee slechts een deel van het domein taalverzorging bestrijkt, en daarmee niet kan worden vastgesteld of een leerling het volledige referentieniveau voor taalverzorging beheerst. Volgens de adviseur van het CvTE maakt Boom Test

Onderwijs dit ook aan scholen kenbaar, maar het college wilde het belang hiervan niet onvermeld laten.

Bureau CvTE

Datum

8 mei 2025

Onze referentie

CvTE CvTE- 25.00652

3 TOT SLOT

Dit besluit en bijbehorende adviezen zullen op de website van het CvTE (www.cvtetoetsenpo.nl) worden gepubliceerd.

Hoogachtend,

Het College voor Toetsen en Examens
drs. J.H van der Vegt MPM
voorzitter

Tegen dit besluit kunt u binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar rust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan: de voorzitter van het College voor toetsen en examens, Postbus 315, 3500 AH Utrecht.

Boom PI-dictee

Ter beoordeling van het Boom LVS PI-dictee geeft Stichting Cito advies aan het College voor Toetsen en Examens. In dit rapport staat het conceptadvies van Stichting Cito voor de toetsaanbieder beschreven. Het conceptadvies is tot stand gekomen aan de hand van het [beoordelingskader LVS-instrumenten](#). Bij dit advies zit een bijlage met daarin een overzicht van de beoordeling per kwaliteitseis (bijlage 1).

Dit advies betreft een: tussentijdse check

LVS-instrument type: III

Doelgroep: groep 3 t/m 8

Onderdeel: Spelling

Is het beoordelingsteam tijdens de beoordeling tegen problemen aangelopen?

Ja

Toelichting indien ja: bij de initieel ingediende informatie miste het beoordelingsteam een adequate verantwoording voor de beoordeling van kwaliteitseisen O.V.1, P.V.6, P.VI.3, PVII.1, PVII.2, P.VII.3, P.VII.4, P.VII.5, P.VIII.1, P.VIII.3

Tijdens het hoor- en wederhoorgesprek zullen deze kwaliteitseisen ter sprake komen. De aanbieder heeft op basis van het gesprek aanvullende informatie aangeleverd.

1. Aanvraag en proces

Op 12 september 2024 heeft Stichting Cito de documenten voor de beoordeling van het Boom PI-dictee ontvangen. De door de aanbieder ingevulde leeswijzer maakt inzichtelijk op welke plek in de documentatie de kwaliteitscriteria worden verantwoord. De leeswijzer maakt een snelle controle op volledigheid mogelijk. Op 12 september 2024 zijn de documenten gedeeld met het beoordelingsteam bestaand uit één expert op het gebied van taal en één expert op het gebied van psychometrie. Daarnaast zijn twee editors van Stichting Cito betrokken bij de beoordeling, waarvan één onderwijskundig editor en één psychometrisch editor. Op 24 september 2024 hebben de beoordelaars en editors overleg gehad over de bevindingen. De editors van Stichting Cito hebben de gezamenlijke bevindingen verwerkt tot een conceptadvies. Dit conceptadvies is met de aanbieder gedeeld in aanloop naar het hoor- wederhoorgesprek op 17 oktober 2024.

2. Algemene informatie

De algemene informatie over het leerlingvolgsysteem komt uit het document *PI-dictee Gebruikershandleiding en verantwoording*.

Het PI-dictee is onderdeel van het leerlingvolgsysteem van Boom test onderwijs. Het PI-dictee is een bestaand LVS-instrument voor het reguliere basisonderwijs (groep 3 tot en met groep 8) waarvan de eerste versie in 1979 is uitgegeven. In het schooljaar 2017-2018 is het PI-dictee volledig vernieuwd, waarna het in juli 2019 door de Expertgroep PO als voldoende is beoordeeld. Om de kwaliteit van de toets te waarborgen is, conform de kwaliteitseisen van het beoordelingskader LVS-instrumenten, in 2023 een tussentijdse check uitgevoerd. Het rapport van deze tussentijdse check is ter verantwoording in september 2024 aan het CvTE aangeboden.

Doelgroep en meetpretentie

De toets is bestemd voor groep 3 tot en met groep 8 van het Nederlandse basisonderwijs. De toets meet de spellingvaardigheid van leerlingen, zoals wordt aangeleerd in het Nederlandse basisonderwijs. Het gebruiksdoel van het PI-dictee is tweeledig: niveaubepaling en voortgangsbepaling. Het PI-dictee kan op verschillende manieren ingezet worden: als signaleringsinstrument (niveau bepalen, volgen, signaleren) en als diagnostisch instrument (niveau bepalen, analyseren, diagnosticeren). In dit advies richten we ons tot het beoordelen van de functie van het PI-dictee als leerlingvolgsysteem, het beoordelingskader is immers gericht op leerlingvolginstrumenten.

Inhoudelijke verantwoording

Het PI-dictee kan op een vast moment in het schooljaar afgenomen worden om de ontwikkeling in spellingvaardigheid vanaf groep 3 tot en met groep 8 te volgen. Door verschillende meetmomenten te hanteren kunnen leerlingen met zichzelf of met de prestatie van een gemiddelde leerling met dezelfde onderwijservaring (de norm) vergeleken worden. Afwijkingen ten opzichte een eerder vastgestelde ontwikkelingstrend of de norm kunnen tijdig worden gesignaleerd. Om het niveau te bepalen wordt elke behaalde ruwe score uitgedrukt in een normscore. Het Boom LVS maakt hiervoor gebruik van verschillende normscores: niveau-indeling A t/m E en I t/m V, percentielscore en Didactisch Leeftijdsequivalent (DLE).

Daarnaast worden ook nog een vaardigheidsscore en vanaf groep 6 een behaald referentieniveau gerapporteerd.

De toetsvorm is die van een dictee. Daarbij gaat het om het correct schrijven van losse woorden. De toets is eenvoudig en vlot af te nemen. De leerkracht leest per blok de dicteezinnen en geeft aan welke woord er moet worden opgeschreven. Het PI-dictee bestaat uit 9 blokken met in totaal 135 woorden waarin vrijwel alle in het basisonderwijs aangeboden spellingcategorieën worden aangeboden. De blokken zijn oplopend genummerd, waarbij de nummers corresponderen met de didactische leeftijd (DL) waarop verwacht wordt dat de woorden door de gemiddelde leerling beheerst worden. Een blok bestaat uit 15 zinnen waarvan telkens een woord wordt opgeschreven. Het PI-dictee kent per blok twee parallelle versies, die ontwikkeld zijn om de inzetbaarheid van het dictee in een doorlopend leerlingvolgsysteem te vergroten en bij herhaalde afnames bij een leerling een leereffect te voorkomen. De versies A en B zijn geheel vergelijkbaar en kunnen afwisselend worden afgenomen. De leerkracht noteert de fout geschreven woorden waarmee de score gemakkelijk en snel vastgesteld kan worden met behulp van het Boom testcentrum.

Overzicht van de aangeleverde documenten:

De aanbieder heeft bij indiening de volgende documentatie aangeleverd:

- PI-dictee Leeswijzer
- Rapport Tussentijdse check PI-dictee aug 2024
- PI-dictee Gebruikershandleiding en verantwoording
- PI-dictee Instructie en Dictees
- Normeringsmodel PI-dictee 2024
- Ouderbrochure Volgen
- ISO-certificaat

3. Proces beoordeling kwaliteitscriteria

Het PI-dictee is een bestaand instrument en valt binnen de Regeling beoordelingskader voor de toetsen behorende tot leerling- en onderwijsvolgsystemen PO onder LVS instrumenten Type III. Het instrument is beoordeeld op de volgende kwaliteitseisen:

Aspecten	Paragraaf	Kwaliteitseis
Onderwijskundige aspecten	2.3	O.III, O.IV, O.V en O.VI
Psychometrische aspecten	3.3	P.IV t/m P.VIII
Organisatorische aspecten	4.1	B.I

Hieronder volgt een kort overzicht van de belangrijkste bevindingen van het beoordelingsteam op de drie verschillende aspecten. Een overzicht van de beoordeling per kwaliteitseis is te vinden in de bijlage.

Onderwijskundige aspecten

De onderwijskundige aspecten, zoals beschreven in het beoordelingskader, waren door het beoordelingsteam in het conceptadvies niet allemaal als voldoende bevonden. Naar aanleiding van de aanvullende informatie zijn alle eisen als voldoende beoordeeld.

Het beoordelingsteam heeft bij de tussentijdse check geconstateerd dat er geen sprake is van invloed van de actualiteit of recente ontwikkelingen op de onderwijskundige aspecten. De uitgangspunten van de toetsconstructie zijn als voldoende beoordeeld (O.III.1 tot en met O.III.5). Het PI-dictee voor groep 3 tot en met 8 meet de spellingvaardigheid aan de hand van dictees. De opbouw en de inhoud van de dicteeblokken zijn geschikt en relevant voor de doelgroep. De A-versie en B-versie van de dictees zijn gelijk qua opbouw van gemakkelijk naar moeilijk en bieden de leerkrachten de mogelijkheid om de toets in te zetten voor niveaubepaling, voortgangsbepaling en het signaleren van spellingsmoeilijkheden. De afnamevorm, de doelgroep, het gebruiks- en meetdoel en de theoretische inkadering zijn uitvoerig en adequaat geformuleerd.

De verantwoording van de kwaliteitseisen rondom de inhoudsvaliditeit zijn goed bevonden (O.IV tot en met O.IV.3). De toetsmatrijs is een adequate representatie van het meetdoel. De opgaven in de vorm van dicteewoorden die in zinnen aangeboden worden, voldoen aan de richtlijnen in de checklist voor het beoordelen van de kwaliteit van observatie-categorieën en toetsopgaven. Het beoordelingsteam is van mening dat de gebruikte woorden passen bij de doelgroep van het instrument.

De verantwoording van de kwaliteitseis over de referentieniveaus O.V.1. was als onvoldoende beoordeeld. Het beoordelingsteam heeft de aanbieder gevraagd om een toelichting te geven over het feit dat er een referentieniveau Spelling niet-werkwoorden wordt gerapporteerd, terwijl er alleen een referentieniveau Taalverzorging gerapporteerd kan worden. Zoals de aanbieder ook zelf aangeeft, is het domein Taalverzorging in het referentiekader breder dan alleen de spellingvaardigheid op het gebied van niet-werkwoorden. Ook werkwoordspelling en interpunctie behoren tot het domein.

De kwaliteitseisen die betrekking hebben op inzicht in de leervorderingen zijn als voldoende beoordeeld (O.VI.1 tot en met O.VI.4). De leerlingrapporten zijn duidelijk vormgegeven en de informatie is helder verwoord. De ouderbrochure biedt voor ouders, verzorgers, voogden en docenten een toelichting die begrijpelijk is.

Het genoemde aandachtspunt bij kwaliteitseis O.V.1 is ter sprake gekomen tijdens het hoor- en wederhoorgesprek.

Psychometrische aspecten

De psychometrische aspecten, zoals beschreven in het beoordelingskader, waren door het beoordelingsteam niet allemaal als voldoende bevonden. Het beoordelingsteam heeft daarnaast bij een aantal eisen ter verduidelijking vragen gesteld. Naar aanleiding van de aanvullende informatie zijn alle eisen als voldoende beoordeeld.

De steekproef is groot genoeg en na weging representatief voor de landelijke populatie. Het beoordelingsteam heeft de aanbieder echter om nadere uitleg gevraagd met betrekking tot de leerlingaantallen per meetmoment en het aandeel SBO scholen (P.IV.1). Het dataverzamelingsdesign is adequaat (P.IV.2) en de normgroepen zijn representatief (P.V.5). De gekozen methode voor de hernormering was voor het beoordelingsteam niet inzichtelijk (P.V.6). Op basis daarvan kon eis P.V.4 met betrekking tot de normgroepen niet volledig

worden beoordeeld. De betrouwbaarheidsgegevens zijn correct berekend (P.VI.1). Het beoordelingsteam uitte bedenkingen over het lage aantal observaties dat aan sommige berekeningen ten grondslag ligt (P.VI.2).

Bij sommige eisen verwijst de aanbieder naar de gebruikershandleiding en verantwoording Boom LVS Rekenen-Wiskunde die bij de initiële indiening door de Expertgroep PO is goedgekeurd. Omdat de normen echter zijn aangepast en het onduidelijk is of de items nog hetzelfde functioneren, was het voor het beoordelingsteam wenselijk dat deze gegevens opnieuw worden berekend op basis van recente data en zijn deze eisen als niet voldoende beoordeeld (P.VI.3, PVII.1, PVII.2, P.VII.4, P.VII.5, P.VIII.1). Het onderzoek naar de convergente en divergente validiteit was niet eenduidig (P.VII.3). De betrouwbaarheid van de groei op de schaal wordt adequaat weergegeven (P.VIII.2), maar er ontbreekt een geüpdatete handleiding, waardoor eis P.VIII.3 met 'ja, mits' is beoordeeld.

De genoemde punten zijn ter sprake gekomen tijdens het hoor- en wederhoorgesprek.

Organisatorische aspecten

De aanbieder is ISO 27001 gecertificeerd met een geldigheid tot 01-11-2025.

De kwaliteitscriteria in paragraaf 4.1 zijn door de ISO-certificering voldoende verantwoord.

4. Hoor- en wederhoorgesprek

Op donderdag 17 oktober 2024 heeft onder regie van het CvTE het hoor-wederhoorgesprek plaatsgevonden met de aanbieder. Vanuit het beoordelingsteam zijn de kwaliteitseisen O.V.1, P.V.6, P.VI.3, PVII.1, PVII.2, P.VII.3, P.VII.4, P.VII.5, P.VIII.1, P.VIII.3 ter sprake gebracht, omdat deze eisen op basis van de aangeleverde informatie niet als voldoende konden worden beoordeeld.

Daarnaast heeft het beoordelingsteam een aantal kwaliteitseisen en aspecten besproken waarbij de informatie niet volledig helder was: P.IV.1, P.V.4, P.VI.2, P.VIII.3

5. Proces richting definitief advies

Op 17 maart 2025 is de gevraagde informatie door de aanbieder aangeleverd. De editors van Stichting Cito hebben de aanvullende informatie beoordeeld en hebben vastgesteld dat de verantwoording op alle kwaliteitseisen voldoende is.

In de aanvullende informatie over de onderwijskundige aspecten (O. V.1) heeft de aanbieder op de vraag over de rapportage van het referentieniveau Spelling geantwoord dat het inderdaad zo is dat het domein Taalverzorging in het referentiekader meer omvat dan alleen de spellingvaardigheid op het gebied van niet-werkwoorden. Ook werkwoordspelling en interpunctie behoren tot het domein. De aanbieder heeft het proces van ontwikkeling beschreven ter verduidelijking. Bij de totstandkoming van de eerste versie van het PI Dictee, eind jaren negentig, waren de referentieniveaus en dan met name het referentieniveau Taalverzorging nog niet geïntroduceerd in het Nederlandse basisonderwijs. Destijds is bewust gekozen om de toets te richten op één vaardigheid, en dan wel de spelling van woorden. Het PI-dictee is van oudsher een instrument dat naast niveaubepaling ingezet wordt voor diagnostische doeleinden, bij leerlingen waar het lees- en spellingniveau achter lijkt te lopen. Maar bij gebruik als leerlingvolgtoets kan een (deel)referentieniveau Spelling de leerkracht meer inzicht geven over de ontwikkeling van de deelvaardigheid taalverzorging, ondanks dat

het niet dezelfde status heeft als een referentieniveau Taalverzorging. De aanbieder wil de gebruikers extra attenderen op dit deelreferentieniveau door in de digitale omgeving, het Boom testcentrum, een notitie toe te voegen. De insteek van die notitie is de gebruiker te wijzen op het beperkte domein waarop de rapportage van het referentieniveau betrekking heeft. Het PI-dictee kan verder volgens de aanbieder onderdeel zijn van een overkoepelend leerlingvolgsysteem. Andere toetsen, zoals de bestaande toetsen werkwoordspelling en nog te ontwikkelen toetsen interpunctie kunnen aanvullend ingezet worden om de volledige inhoud van Taalverzorging te dekken.

In de aanvullende informatie naar aanleiding van het hoor- en wederhoorgesprek heeft de aanbieder ook alle openstaande vragen met betrekking tot de psychometrische kwaliteitseisen beantwoord.

In het Hoor- en wederhoorgesprek constateerde het beoordelingsteam de lage leerlingaantallen voor Versie B. De aanbieder heeft vervolgens in de aanvullende informatie de paralleliteit van de versies aangetoond, waardoor de aantallen voor versies A en B samengenomen kunnen worden voor verdere berekeningen (P.IV.1). Verder heeft de aanbieder de gekozen methode voor de hernormering in de aanvullende informatie voldoende onderbouwd (P.V.6). Op basis daarvan kon eis P.V.4 met betrekking tot de normgroepen ook worden beoordeeld. De betrouwbaarheidsgegevens zijn correct berekend (P.VI.1). Om de betrouwbaarheid voor de tussentijdse check te kunnen berekenen, heeft de aanbieder ervoor gekozen om ook gegevens van het schooljaar 2024/2025 mee te nemen (P.VI.2). Op basis van deze gegevens heeft de aanbieder de misclassificaties (P.VI.3), de eendimensionaliteit (P.VII.1), de itemkwaliteit (P.VII.2), de convergente en divergente validiteit (P.VII.3), item bias (P.VII.4), en de prestaties van relevante subgroepen (P.VII.5) opnieuw berekend en zijn deze door het beoordelingsteam als voldoende beoordeeld. De aanbieder heeft ook de nieuwe normtabel aangeleverd die in de handleiding wordt geplaatst (P.VIII.3).

6. Oordeel en advies

Met betrekking tot de in het beoordelingskader gestelde kwaliteitseisen concludeert Stichting Cito als volgt:

Paragraaf	Kwaliteitseis	Codering kwaliteitseis	Voorlopig oordeel
2.3.1	Uitgangspunten van de toetsconstructie	O.III	Voldoende
2.3.2	Inhoudsvaliditeit	O.IV	Voldoende
2.3.4	Inzicht in leervorderingen	O.VI	Voldoende
3.3.1	Kwaliteit van de dataverzameling	P.IV	Voldoende
3.3.2	Normering	P.V	Voldoende
3.3.3	Betrouwbaarheid	P.VI	Voldoende
3.3.4	Constructvaliditeit	P.VII	Voldoende
3.3.5	Volgaspect	P.VIII	Voldoende
4.1	Afname	B.I	Voldoende

Stichting Cito geeft op basis van de verstrekte verantwoordingsdocumenten een positief advies voor de tussentijdse check van Boom Pi-dictee.

Dit advies is vastgesteld op 26 maart 2025 te Arnhem.

Bijlage 1: Toelichting beoordeling per kwaliteitscriterium

2.3 Onderwijskundige aspecten

2.3.1 Uitgangspunten van de toetsconstructie

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
O.III.1	Is de afnamevorm van het instrument gedegen en compleet gedefinieerd?	<p>Ja, de afnamevorm is gedegen en compleet gedefinieerd. De toetsvorm van het PI-dictee is die van een zowel per groep als individueel af te nemen dictee. Daarbij gaat het om het correct schrijven van losse woorden. De leerkracht leest per blok de dicteezinnen en geeft aan welk woord er moet worden opgeschreven. Het PI-dictee bestaat uit 9 blokken met in totaal 135 woorden waarin vrijwel alle in het basisonderwijs aangeboden spellingcategorieën worden aangeboden. De blokken zijn oplopend genummerd, waarbij de nummers corresponderen met de didactische leeftijd (DL) waarop verwacht wordt dat de woorden door de gemiddelde leerling beheerst worden. Een blok bestaat uit 15 zinnen waarvan telkens een woord wordt opgeschreven. De leerling maakt over het algemeen 1 blok met 15 dicteezinnen, maar er kan sprake zijn van door- of terugtoetsen waardoor een leerling meerdere blokken voorgelegd zal krijgen. (Zie het document <i>PI-dictee Gebruikershandleiding en verantwoording</i>, hoofdstuk 2: <i>Opzet van het PI-dictee</i>).</p> <p>De instructies zijn duidelijk. De informatie die medegedeeld moet worden is duidelijk weergegeven (zie het document <i>PI-dictee Instructie en Dictees</i>, hoofdstuk: <i>Tijdens de afname</i>, p.11).</p> <p>Er staat helder omschreven wat er na de afname moet gebeuren (p.25), met onder meer een duidelijke beschrijving van de</p>	<i>Ja</i>

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
		scoringsprocedure. Ook wordt er naar andere documenten in de toets verwezen voor meer informatie.	
O.III.2	Is (zijn) de doelgroep(en) van het instrument gedegen en compleet gedefinieerd?	De doelgroep is gedegen en compleet gedefinieerd. In hoofdstuk 2 van het document <i>PI-dictee Gebruikershandleiding en verantwoording</i> staat dat het PI-dictee is een spellingtoets waarmee de vaardigheid in het correct schrijven van losse woorden kan worden onderzocht bij leerlingen van groep 3 tot en met 8. Uit het document <i>PI-dictee Instructies en dictees</i> wordt duidelijk voor welke groepen de verschillende blokken bedoeld zijn.	Ja
O.III.3	Is het meetdoel van het instrument gedegen en compleet gedefinieerd?	Het meetdoel is gedegen en compleet gedefinieerd. Met het PI-dictee wordt de vaardigheid in het schrijven van woorden onderzocht. Het meetdoel wordt beschreven aan de hand van twee vragen over de spellingvaardigheid die gesteld kunnen worden (zie het document <i>PI-dictee Gebruikershandleiding en verantwoording</i> , p. 19-20): <ol style="list-style-type: none"> 1. Wat is het niveau van de spellingvaardigheid? De prestatie van een leerling wordt met een norm vergeleken. 2. Hoe is het beheersingsniveau van de spellingcategorieën? (diagnostisch instrument). Hierbij staat een korte uitleg. Uit het document <i>PI-dictee Instructies en dictees</i> wordt duidelijk welke categorieën bevroegd worden en voor welke groepen welke blokken bedoeld zijn.	Ja
O.III.4	Is er een actuele gedegen en gedetailleerde inhoudelijke theoretische inkadering van het instrument?	In §2.1 tot en met §2.3 van het document <i>PI-dictee Gebruikershandleiding en verantwoording</i> staat gedegen en gedetailleerd beschreven hoe het instrument theoretisch ingekaderd is. De verschillende fasen in het leren van het spellen worden	Ja

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
		beschreven (aanvankelijk en gevorderd spellen); de verschillende aanpakken van het aanleren van de spellingregels en -strategieën; spellingproblemen; onderzoek naar spellingvaardigheid met betrekking tot signaleren en diagnosticeren. Daarnaast is de relatie van het PI-dictee met het Referentiekader taal en rekenen (2009) en CED-leerlijnen spelling besproken.	
O.III.5	Is het gebruiksdoel van het instrument gedegen en compleet gedefinieerd?	In §1.3 van het document <i>PI-dictee Gebruikershandleiding en verantwoording</i> staat gedegen en compleet beschreven hoe het gebruiksdoel gedefinieerd is. Het gebruiksdoel van het PI-dictee is tweeledig: niveaubepaling en voortgangsbepaling. Het PI-dictee kan op verschillende manieren ingezet worden: als signaleringsinstrument (niveau bepalen, volgen, signaleren) en als diagnostisch instrument (niveau bepalen, analyseren, diagnosticeren). De beoordeling was gericht op het gebruik als signaleringsinstrument. De leerlingenrapportages geven een percentielscore, niveauscore I-V en A-E, DLE-score (didactische leeftijdsequivalent), vaardigheidsscore. Zie §3.3 van het document <i>PI-dictee Gebruikershandleiding en verantwoording</i> .	Ja

2.3.2 Inhoudsvaliditeit

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
O.IV.1	Is de toetsmatrijs een adequate, schematische representatie van het meetdoel?	Ja, in §2.1 tot en met §2.4 van het document <i>PI-dictee Gebruikershandleiding en verantwoording</i> staat gedegen en gedetailleerd beschreven op welke principes het instrument op een adequate wijze is opgebouwd.	Ja

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
		<p>In §2.3 (Tabel 2.1) van het document <i>PI-dictee Gebruikershandleiding en verantwoording</i> staat een duidelijk overzicht van de fouten- en spellingcategorieën in het PI-dictee, met daarbij vermeld in welk blok ze zitten (te herkennen aan het nummer voor de categorie).</p> <p>In hoofdstuk 3, Tabel 3.1 staat een blokkenschema voor afname van de verschillende blokken over de verschillende jaargroepen.</p> <p>In de dictees zelf is te zien hoeveel woorden er per categorie worden bevroegd (zie PI-dictee Instructies en dictees). Het gaat hier om de dictees A en B die bedoeld zijn als afname voor het leerlingvolgsysteem.</p> <p>In §2.3 (Tabel 2.2) staat daarnaast een duidelijk overzicht waarin de overlap per leergroep tussen de CED-leerlijncategorieën en het PI-dictee (p. 23-26) worden weergegeven. Hieruit wordt duidelijk welke categorie in welk blok van het dictee bevroegd wordt. De aanbieder geeft aan dat de toets met name gericht is op de beheersing van het fundamentele niveau, maar dat daarnaast ook het streefniveau grotendeels is meegenomen.</p> <p>Op basis van de informatie in de verantwoording heeft het beoordelingsteam vastgesteld dat de dekking van de spellingcategorieën voor niveau 1F en streefniveau 2F voldoende is.</p>	
O.IV.2	Voldoen de toetsopgaven in het instrument aan de kwaliteitscriteria voor toetsopgaven: relevantie, objectiviteit, efficiëntie, specificiteit en neutraliteit?	De toetsopgaven voldoen aan de kwaliteitscriteria: relevantie, objectiviteit, efficiëntie, specificiteit en neutraliteit. Het gaat om zinnen voor een dictee. In het kader van dat doel is het laten opschrijven van een woord uit een losse zin relevant. De dicteezinnen voor de A en B versies van het dictee zoals weergegeven in het document ' <i>PI-Dictee Instructie en Dictees</i> ' zijn gecontroleerd	Ja

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
		aan de hand van bovengenoemde kwaliteitscriteria. De getoetste woorden passen bij de bedoelde categorieën.	
O.IV.3	Voldoen de toetsopgaven in het instrument aan de constructievoorschriften voor gesloten vragen, open vragen en/of nieuwe vraagtypes?	<p>De toetsopgaven in het instrument voldoen aan de constructievoorschriften zoals gedefinieerd in Checklist 1. Er is steeds sprake van een dictee waarbij eerst een zin wordt voorgelezen. Daarna wordt het woord herhaald dat opgeschreven moet worden. Zo is de context voor het woord duidelijk. Het antwoordmodel is eenduidig.</p> <p>De aanbieder geeft zelf aan dat het PI-dictee bij de laatste uitgave op vier vlakken is aangepast aan de tijd (§2.5 van het document <i>PI-dictee Gebruikershandleiding en verantwoording</i>): inhoudelijk gemoderniseerd, verschuiving verschillende spellingcategorieën voor betere aansluiting met leerlijnen basisonderwijs, aansluiting scholen christelijke signatuur en daarbij in 2017/2018 opnieuw genormeerd is. In 2024 is de normering ten behoeve van de tussentijdse check aangepast.</p>	<i>Ja</i>

2.3.1 Referentieniveaus

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
O.V.1	Bevat de verzameling van LVS-instrumenten van het type (III) van groep 6-8 voor wat betreft de wettelijk verplichte voorgeschreven terreinen Nederlandse taal en rekenen én de optionele domeinen van taal, de inhouden van 1F en 2F/1S?	Het LVS-instrument bevat voor wat betreft het wettelijk verplichte voorgeschreven onderdeel Taalverzorging van het terrein Nederlandse taal alleen bij het subdomein Spelling (niet-werkwoorden) de inhouden van 1F en 2F. Er heeft bij de dicteewoorden een inhoudelijk correcte toekenning van	<i>Ja</i>

		<p>referentieniveaus plaatsgevonden (zie § 2.3 van het document PI-dictee Gebruikershandleiding en verantwoording).</p> <p>Er is ook een psychometrische koppeling gemaakt met de referentieniveaus (zie § 2.8 van het document PI-dictee Gebruikershandleiding en verantwoording). Voor deze bepaling is een cesuur voor het PI-dictee vastgesteld. Daarbij is gebruikgemaakt van de openbare referentieset/ankerset Taalverzorging 1F en 2F, die Stichting Cito – onder verantwoordelijkheid van het CvTE en in opdracht van het ministerie van OCW – heeft ontwikkeld. Door de toets met deze ankersets te verankeren is een cesuur bepaald waarmee kan worden vastgesteld of een leerling het fundamentele niveau 1F dan wel het fundamentele niveau of het streefniveau 2F heeft gehaald.</p> <p>Zoals de aanbieder zelf aangeeft, is het domein Taalverzorging in het referentiekader breder dan alleen de spellingvaardigheid op het gebied van niet-werkwoorden, ook werkwoordspelling en interpunctie behoren tot het domein. De aanbieder heeft voor de bepaling van de cesuur alleen ankeritems geselecteerd die betrekking hebben op de spellingvaardigheid van niet-werkwoorden, dat wil zeggen dat opgaven die betrekking hebben op de andere subdomeinen niet zijn meegenomen in het ankeronderzoek. Het beoordelingsteam heeft de vraag gesteld of er wel sprake kan zijn van bepaling van en het rapporteren van een referentieniveau bij het PI-dictee. Het gaat immers om een deelreferentieniveau van Taalverzorging.</p>	
--	--	---	--

		<p>De aanbieder heeft in de aanvullende informatie uitgebreid geantwoord op de vraag van het beoordelingsteam.</p> <p>Bij de totstandkoming van de eerste versie van PI Dictee, eind jaren negentig, waren de referentieniveaus en dan met name het referentieniveau Taalverzorging nog niet geïntroduceerd in het Nederlandse basisonderwijs. Destijds is bewust gekozen om de toets te richten op één vaardigheid, en dan wel de spelling van woorden. Het PI-dictee is van oudsher een instrument dat naast niveaubepaling ingezet wordt voor diagnostische doeleinden, bij leerlingen waar het lees- en spellingniveau achter lijkt te lopen. Maar bij gebruik als leerlingvolgtoets kan een (deel)referentieniveau Spelling de leerkracht meer inzicht geven over de ontwikkeling van de deelvaardigheid taalverzorging, ondanks dat het niet dezelfde status heeft als een referentieniveau Taalverzorging.</p> <p>De aanbieder wil de gebruikers extra attenderen op dit deelreferentieniveau door in de digitale omgeving, het Boom testcentrum, een notitie toe te voegen. De insteek van die notitie is de gebruiker te wijzen op het beperkte domein waarop de rapportage van het referentieniveau betrekking heeft. Het PI-dictee kan verder volgens de aanbieder onderdeel zijn van een overkoepelend leerlingvolgsysteem. Andere toetsen, zoals toetsen werkwoordspelling en nog te ontwikkelen toetsen interpunctie, kunnen aanvullend ingezet worden om de volledige inhoud van Taalverzorging te dekken.</p>	
--	--	---	--

		Het beoordelingsteam vindt de door de aanbieder voorgestelde aanpak, gezien de kwaliteitscriteria in het beoordelingskader goed en beoordeelt daarmee deze eis als voldoende.	
O.V.1a	Indien er sprake is van een CAT (adaptieve toets op itemniveau), voldoet de gehele itembank van de verzameling van LVS-instrumenten van het type (III) van groep 6-8 voor wat betreft de bij O.V.1 genoemde domeinen aan de kwaliteitseis O.V.1?	Er is geen sprake van een CAT dus deze kwaliteitseis is niet van toepassing.	<i>N.v.t.</i>
O.V.1b	Indien er sprake is van een MST (adaptieve toets op moduleniveau), voldoet het gehele design van de verzameling van LVS-instrumenten van het type (III) van groep 6 tot en met 8 voor wat betreft de bij O.V.1 genoemde domeinen aan de kwaliteitseis O.V.1?	Er is geen sprake van een MST dus deze kwaliteitseis is niet van toepassing.	<i>N.v.t.</i>

2.3.4 Inzicht in leervorderingen

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
O.VI.1	Stelt de toetsaanbieder voor elke individuele leerling een leerlingrapport op?	De toetsaanbieder stelt voor elke leerling een leerlingrapport op. In hoofdstuk 4.1 van het document <i>PI-dictee Gebruikershandleiding en verantwoording</i> wordt uitgelegd hoe de score tot stand is gekomen (par. 4.1.1) en er wordt een voorbeeld van een rapportage gegeven in paragraaf 4.1.3: Niveaubepaling Individueel rapport.	<i>Ja</i>

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
		Het leerlingrapport bevat de score, het percentiel, niveau I-V en niveau A-E, referentieniveau en een DLE.	
O.VI.2	Bevat het leerlingrapport het gemeten niveau van de leerling en geeft het rapport de leervordering van de leerling weer?	Het leerlingrapport geeft het gemeten niveau en de leervorderingen van de leerling weer. De leervorderingen kunnen als signalering (LVS) en als diagnose worden gevolgd. Een leerling kan vergeleken worden met de normgroep, met de streeflijn van school en de leerling zelf (zie Intermezzo op pag. 38 van het document <i>PI-dictee Gebruikershandleiding en verantwoording</i>).	Ja
O.VI.3	Bevat het leerlingrapport een toelichting bij het gemeten niveau en de leervorderingen van de leerling die (ook) voor ouders, verzorgers, voogden en docenten begrijpelijk is?	<p>De toetsaanbieder biedt voor ouders/verzorgers en voor leerlingen een begrijpelijke toelichting bij het gemeten niveau en de leervorderingen van de leerling (zie het document <i>Boom LVS ouderbrochure volgen</i>).</p> <p>De toetsaanbieder geeft in de ouderbrochure in begrijpelijke taal aan wat het LVS van BOOM inhoudt. Hierbij wordt voor de verschillende onderdelen, en dus ook voor Spelling, apart aangegeven: <i>Wat meet deze toets?</i> en <i>Hoe wordt deze toets afgenomen?</i> Op pag. 8 van de brochure wordt uitgelegd wat er met de resultaten van de toets wordt gedaan.</p> <p>Zowel in de brochure als in hoofdstuk 4 van het document <i>PI-dictee Gebruikershandleiding en verantwoording</i> is een voorbeeld van een leerlingrapport weergegeven, met een uitleg van de scores op dit overzicht. De aanbieder geeft zelf aan dat bij meer vragen de ouders, verzorgers of voogden deze aan de leerkracht kunnen stellen.</p>	Ja

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
		Voor docenten zijn groepsrapportages beschikbaar en wordt in hoofdstuk 3 van de handleiding beschreven hoe de rapportage gelezen moet worden. De extra toelichting voor de specifieke doelgroep (ouders/voogden of leerkrachten) bij het rapport maakt de informatie begrijpelijk.	
O.VI.4	Is de informatie in het leerlingrapport een goede basis voor de leerkracht om de leervorderingen te evalueren en vervolgstappen te formuleren?	De informatie in het leerlingrapport is voor de leerkracht een goede basis om de leervorderingen te evalueren en vervolgstappen te formuleren. De leerkracht krijgt op basis van het leerlingrapport inzicht in de verschillende soorten scores (percentiel, niveau I-V en niveau A-E, DLE, vaardigheidsscore met 90%-betrouwbaarheidsinterval en accuratessescore), waardoor de leerkracht in staat is om de leervorderingen afdoende te evalueren (ook t.o.v. de landelijke populatie). In §3.3 van het document <i>PI-dictee Gebruikershandleiding en verantwoording</i> worden deze verschillende soorten scores gedetailleerd besproken en in § 3.4 geïnterpreteerd. Met name het DLE geeft een indruk van de eventuele leerachterstand of-voorsprong van de leerling. Ook de groeicurve en tabellen met de verwachte vaardigheidsgroei vormen een goede basis voor de leerkracht om leervorderingen te evalueren en vervolgstappen te formuleren.	Ja

3. Psychometrische aspecten

3.3 Kwaliteitseisen psychometrische aspecten LVS-instrumenten – type (III) en (IV)

3.3.1 Kwaliteit van de dataverzameling

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
P.IV.1	Is de steekproef van leerlingen groot genoeg en representatief voor de landelijke populatie?	<p>In Tabel 4 van het <i>Rapport Tussentijdse Check</i> staan de steekproefgrootten weergegeven. Volgens de eisen van het kader moet de steekproef tenminste 300 proefpersonen bevatten uit de groep waarvoor de toets is ontworpen. In Tabel 4 zijn de toetsgegevens opgesplitst naar periode. Voor elke periode is het minimumaantal observaties beschikbaar. Uit tabel 5 blijkt dat er voor toetsversie B niet voldoende gegevens per onderwijsmaand beschikbaar zijn. De aanbieder heeft vervolgens de gelijkwaardigheid of parallelliteit van de toetsen onderzocht op basis van de gemiddelde vaardigheidsscore (aanvullende informatie). De verschillen in gemiddelde vaardigheidsscore zijn over het algemeen klein met $d \leq 0,23$. Een uitzondering is blok 20_25_30 met een Cohen's D van 0.31 wat als middelmatig kan worden beschouwd. Om dit verder te onderzoeken, heeft de aanbieder een Rasch model gepast, waarbij de gemiddelde moeilijkheid op 0 is gezet. Er zijn weinig significante verschillen geconstateerd en in blok 20_25_30 zijn er van 45 items 6 met een significant verschil. Deze aantallen zijn vergelijkbaar voor alle blokken. Deze analyses geeft een indicatie dat de moeilijkheden van de items grotendeels gelijk zijn en onderbouwd de analyse op basis van de gemiddelde vaardigheidsscores.</p> <p>De aantallen per meetmoment verschillen van ~480 tot ~1600. Het verschil kan de aanbieder uitleggen doordat alleen leerlingen zijn meegenomen die</p>	<i>Ja</i>

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
		<p>het instrument als leerlingvolgsysteem hebben afgenomen. Ook lijkt de periode in het leerjaar een rol te spelen.</p> <p>De manier waarop de steekproef is verkregen is beschreven in paragraaf 2.1 Dit zijn operationele afnamen van de afgelopen 3 jaren. Leerlingen van het voortgezet speciaal onderwijs en van het speciaal (basis-) onderwijs zijn niet meegenomen in de steekproef.</p> <p>De representativiteit van de steekproef is onderzocht en de resultaten zijn weergegeven in Tabellen 6 en 7 (schoolweging), 8 (regio), 9 (schoolgrootte), en 10 (stedelijkheid). Alle uit het kader geëiste demografische variabelen zijn onderzocht. De steekproef lijkt op enkele punten af te wijken van de populatie (regio noord, lagere schoolweging, en hogere stedelijkheid zijn oververtegenwoordigd, regio west, hogere schoolweging, en lagere stedelijkheid ondervertegenwoordigd). Daarom heeft de aanbieder ervoor gekozen om de steekproef voor de nieuwe normering te wegen.</p> <p>Het beoordelingsteam beoordeelt deze eis daarmee als voldoende.</p>	
P.IV.2	Indien er sprake is van een onvolledig dataverzamelingsdesign: is het dataverzamelingsdesign adequaat?	Dit is tijdens de initiële indiening door de Expertgroep PO beoordeeld. Voor de parameterschatting van het gebruikte model heeft de aanbieder zowel verticale linking (tussen de blokken voor de verschillende leerjaren) als horizontale linking (tussen versie A en versie B van het PI-dictee) toegepast. De aanbieder heeft ervoor gekozen de linking te realiseren door parameters in de schattingsprocedure te fixeren.	<i>Ja</i>

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
		Het beoordelingsteam beoordeelt deze eis daarmee als voldoende.	

3.3.2 Normering

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
Absoluut normeren			
P.V.1	Is de keuze voor de standaardbepalingsmethode gedegen gemotiveerd en op de juiste wijze uitgevoerd?	Dit kwaliteitsaspect heeft betrekking op absoluut normeren en is dus niet van toepassing (n.v.t.), omdat deze LVS-toets betrekking heeft op relatief normeren.	<i>n.v.t.</i>
P.V.2	Zijn de experts met inhoudelijke vakdeskundigheid die de standaarden (cesuren) vaststellen naar behoren geselecteerd en getraind?	Dit kwaliteitsaspect heeft betrekking op absoluut normeren en is dus niet van toepassing (n.v.t.), omdat deze LVS-toets betrekking heeft op relatief normeren.	<i>n.v.t.</i>
P.V.3	Is er voldoende overeenstemming tussen de experts?	Dit kwaliteitsaspect heeft betrekking op absoluut normeren en is dus niet van toepassing (n.v.t.), omdat deze LVS-toets betrekking heeft op relatief normeren.	<i>n.v.t.</i>
Relatief normeren			
P.V.4	Als de normeringssteekproef afwijkt van de kalibratiesteekproef, zijn de normgroepen groot genoeg?	Zie P.IV.1, de normgroepen zijn groot genoeg met >300 observaties per normgroep. Het beoordelingsteam beoordeelt deze eis daarmee als voldoende.	<i>Ja</i>
P.V.5	Als de normeringssteekproef afwijkt van de kalibratiesteekproef, zijn de normgroepen representatief?	Zie P.IV.1, voor de normering voor de tussentijdse check is een gewogen steekproef gebruikt.	<i>Ja</i>

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
		Het beoordelingsteam beoordeelt deze eis daarmee als voldoende.	
P.V.6	Zijn de normen correct bepaald?	<p>In paragraaf 3.3 wordt de manier van normeren besproken. De methode is een continue normeringsmethode gebaseerd op een regressieanalyse met de hoofd- en interactie-effecten van alle 3e orde polynomen van de ruwe score en DL. De normering wordt uitgevoerd per onderwijsmaand.</p> <p>De gekozen normeringsmethode wordt als correct beoordeeld.</p> <p>De aanbieder heeft de normering van de huidige steekproeftrekking gecontroleerd t.o.v. de initiële indiening. De aanbieder geeft aan de normering aan te passen voor blokken waarbij het verschil 3-4 score punten betekenen. Het gaat met name om blokken 5-10, 5-10-15 en 10-15-20. Bij de andere blokken gaat het om een verschil van maximaal 1 scorepunt.</p> <p>Het beoordelingsteam beoordeelt deze eis daarmee als voldoende.</p>	<i>Ja</i>

3.3.3 Betrouwbaarheid

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
P.VI.1	Zijn of worden de betrouwbaarheidsgegevens van de metingen correct berekend?	Globale betrouwbaarheid en lokale betrouwbaarheid worden door de aanbieder niet onderscheiden. Cronbach's alpha wordt weergegeven per afname periode. Deze betrouwbaarheidsindicatie kan daardoor zowel als lokaal (elke afnameperiode is relatief homogeen) als globaal (het betreft nog steeds een groep respondenten van verschillende vaardigheden) worden geïnterpreteerd.	Ja

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
		Het beoordelingsteam beoordeelt deze eis daarmee als voldoende.	
P.VI.2	Zijn de betrouwbaarheidsgegevens voldoende gezien de conclusies en eventuele beslissingen die met het instrument genomen worden?	De aantallen op basis waarvan de betrouwbaarheid van de toets voor de initiële indiening voor de tussentijdse check waren berekend waren redelijk laag en de betrouwbaarheid voor sommige blokken was <0,7 (Cronbach's alfa). In de aanvullende informatie heeft de aanbieder de betrouwbaarheden opnieuw berekend op basis van meer data (aangevuld met gegevens van het schooljaar 2024/2025). De betrouwbaarheid van alle blokken is >0,85 en daarmee voldoende. Het beoordelingsteam beoordeelt deze eis daarmee als voldoende.	Ja
P.VI.3	Is er een indicatie gegeven van het percentage misclassificaties van de verschillende categorieën van het LVS-instrument van het type (III) of (IV)?	De aanbieder heeft in de aanvullende informatie de accuratesse van de classificaties berekend. De accuratesse is vergelijkbaar met de accuratesse die is gerapporteerd in de oorspronkelijke indiening. De accuratesse voor alle blokken ligt boven de 60% met een accuratesse plus-minus 1 in de buurt van 0.99. Het beoordelingsteam beoordeelt deze eis daarmee als voldoende.	Ja

3.3.4 Constructvaliditeit

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
P.VII.1	Is aangetoond dat er sprake is van unidimensionaliteit?	De aanbieder heeft in de aanvullende informatie de eendimensionaliteit berekend op basis van de nieuwe gegevens (zie P.VI.2). Met hulp van het R-package Lavaan is een confirmatieve factoranalyse uitgevoerd. De RMSEA geeft voor de meeste blokken aan dat de passing goed is (dwz. RMSEA <.05) of in ieder geval acceptabel (RMSEA < 0.08). De enige uitzondering is voor blok 5-10 versie B (2025) met een RMSEA van 0.081. Deze ligt dicht bij de grens naar acceptabel. Er is dus sprake van eendimensionaliteit.	Ja

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
		Het beoordelingsteam beoordeelt deze eis daarmee als voldoende.	
P.VII.2	Is aangetoond dat de itemkwaliteit op orde is?	<p>De item-restcorrelaties zijn voor 9 items <0.1. Het bevat vooral makkelijke items. De aanbieder wordt verzocht om deze items bij de naastvolgende hernieuwing van de toets te heroverwegen. De rir-waarde voor deze items is echter niet in alle blokken <0.1 en ook omdat het enkele items bevat, acht het beoordelingsteam dit voldoende.</p> <p>De aanbieder heeft voorzien in moeilijkheidsindicatoren in de vorm van p-waarden (Bijlage 3, aanvullende informatie). Deze p-waarden zijn niet uitvoerig beschreven, maar ze laten geen extreem beeld zien.</p> <p>Het beoordelingsteam beoordeelt deze eis daarmee als voldoende.</p>	Ja
P.VII.3	Is er onderzoek uitgevoerd naar de convergente en divergente validiteit?	<p>In Tabel 8 van de aanvullende informatie zijn de correlaties tussen het PI-dictee en een Technisch Lezen weergegeven ter ondersteuning van de convergente validiteit. Correlaties per onderwijsmaand zijn redelijk laag voor instrumenten die vergelijkbare vaardigheden meten (0,4 – 0,65). Maar hoger dan de correlaties met het LVS Rekenen-Wiskunde (0,11 – 0,36). De aanbieder heeft alleen correlaties berekend voor blokkencombinaties waarvan meer dan 100 observaties beschikbaar waren.</p> <p>Het beoordelingsteam beoordeelt deze eis daarmee als voldoende.</p>	Ja

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
P.VII.4	Is aangetoond dat er geen sprake is van item bias?	<p>Itembias werd onderzocht in de vorm van een DIF-analyse tussen de groep leerlingen uit de normeringsdata (2019) vs. de leerlingen met afnamedata van 2021-2025. De aanbieder heeft in de aanvullende informatie de Mantel-Haenszel DIF-analyse met ETS-classificatie berekend, om DIF te onderzoeken.</p> <p>Bij deze classificatie worden opgaven ingedeeld in AA, BB en CC. AA-opgaven hebben een sP-DIF lager dan 0.05 (geen tot verwaarloosbare DIF), BB-opgaven tonen licht tot matige DIF en CC-opgaven hebben een sP-DIF van 0.10 of hoger (matig tot ernstige DIF). In totaal zijn er 11 opgaven met een CC classificatie.</p> <p>Bij 11 opgaven met DIF in totaal (~4% van het totaal aantal opgaven: 11 items uit 135 items * 2 varianten = 270 items) kan geconcludeerd worden dat het effect op de toets als geheel beperkt is.</p> <p>Het beoordelingsteam beoordeelt deze eis daarmee als voldoende.</p>	Ja
P.VII.5	Is onderzoek uitgevoerd naar de prestaties van relevante subgroepen?	<p>De aanbieder heeft in de aanvullende informatie prestaties van relevante subgroepen onderzocht. De aanbieder presenteert de gemiddelde theta voor de verschillende blokken en didactische leeftijden en het is duidelijk te zien dat de gemiddelde theta met didactische leeftijd toeneemt.</p> <p>Het beoordelingsteam beoordeelt deze eis daarmee als voldoende.</p>	Ja

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord

3.3.5 Volgaspect

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
P.VIII.1	Is er een voldoende empirische onderbouwing van de schaal waarop de groei van een leerling wordt uitgedrukt? Wordt groei op een adequate manier gemeten?	De verwachting van de leergroei wordt op basis van leerrendement berekend. Deze berekening vindt plaats op basis van $DLE/DL * 100\% = \text{leerrendement}$. Daarnaast biedt de aanbieder voor de interpretatie van de vaardigheidsscore en de verwachte groei een overzicht van de gemiddelde verwachte groep in vaardigheidsscore voor het PI-dictee. Een herziening van deze tabel is opgenomen in het Rapport als Bijlage. Het beoordelingsteam beoordeelt deze eis daarmee als voldoende.	Ja
P.VIII.2	Wordt de betrouwbaarheid van de groei op die schaal adequaat weergegeven?	De betrouwbaarheid wordt schematisch weergegeven met foutmarges. Dit lijkt adequaat en intuïtief voor de gebruiker. Het beoordelingsteam beoordeelt deze eis daarmee als voldoende.	Ja
P.VIII.3	Worden er gegevens verstrekt over hoe groei geïnterpreteerd dient te worden?	In de handleiding (Sectie 4.1.4) wordt de informatie gegeven die opgevraagd kan worden door de gebruiker. De relevante wijzingen en aanvullende informatie met betrekking tot normering, betrouwbaarheid en validiteit, zoals besproken in het rapport en in de huidige reactie zullen aan de handleiding worden toegevoegd zoals deze nu zijn aangegeven in de aanvullende informatie. Het beoordelingsteam beoordeelt deze eis daarmee als voldoende.	Ja

4. Organisatorische aspecten

4.1 Afname

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
B.I.1	Heeft de aanbieder de functies en verantwoordelijkheden van de functionarissen die betrokken zijn bij de inhoud en de beveiliging van het LVS-instrument volledig en juist beschreven?	De aanbieder is ISO 27001 gecertificeerd. De kwaliteitseisen behorende bij de organisatorische aspecten zijn hierdoor voldoende verantwoord.	<i>Ja</i>
B.I.2	Hebben de functionarissen van de aanbieder die betrokken zijn bij de inhoud en de beveiliging van het LVS-instrument aantoonbaar een geheimhoudingsverklaring ondertekend?	De aanbieder is ISO 27001 gecertificeerd. De kwaliteitseisen behorende bij de organisatorische aspecten zijn hierdoor voldoende verantwoord.	<i>Ja</i>
B.I.3	Waarborgt de aanbieder op gedegen en complete wijze de privacy van de leerkracht, (jonge) leerling en ouder conform de Algemene Verordening Gegevensbescherming)?	De aanbieder is ISO 27001 gecertificeerd. De kwaliteitseisen behorende bij de organisatorische aspecten zijn hierdoor voldoende verantwoord.	<i>Ja</i>
B.I.4	Hanteert de aanbieder op gedegen en complete wijze incidentmanagement inclusief een protocol datalekken, zoals voorgeschreven door de Autoriteit Persoonsgegevens?	De aanbieder is ISO 27001 gecertificeerd. De kwaliteitseisen behorende bij de organisatorische aspecten zijn hierdoor voldoende verantwoord.	<i>Ja</i>
B.I.5	Bevat de handleiding voor de schoolleider en leerkracht op gedegen en complete wijze informatie over de wijze waarop het instrument en de ermee verzamelde informatie op een veilige wijze gebruikt en opgeslagen dient te worden?	De aanbieder is ISO 27001 gecertificeerd. De kwaliteitseisen behorende bij de organisatorische aspecten zijn hierdoor voldoende verantwoord.	<i>Ja</i>
B.I.6	Controleert de aanbieder regelmatig het internet en andere media op het bekend raken van (delen) van de	De aanbieder is ISO 27001 gecertificeerd. De kwaliteitseisen behorende bij de organisatorische aspecten zijn hierdoor voldoende verantwoord.	<i>Ja</i>

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
	inhoud van het LVS-instrument of andere niet-openbare informatie over het LVS-instrument?		

Bijlage 2: Inhoudelijke opmerkingen opgaven

Domein	Opgavenummer	Kwaliteitscriteria checklist	Constructievoorschrift	Opmerking
Spelling	Versie A; blok 5 Dicteezin 5		Toewijzing categorie	Het doelwoord 'duur' hoort hier niet thuis, want dat zit in categorie 10.
Spelling	Versie B; blok 5 Dicteezin 5			Het doelwoord 'zuur' hoort hier niet thuis, want dat zit in categorie 10.

DEFINITIEF ADVIES

'BOOM LVS TOETS, PI-DICTEE'

Bureau van het CvTE

Muntstraat 7
3512 ET Utrecht
Postbus 315
3500 AH Utrecht
Nederland
www.cvte.nl

Omschrijving Een onderzoek van de adviescommissie toetsen po naar de zorgvuldigheid waarmee het advies van Stichting Cito tot stand is gekomen inzake de aanvraag tot vaststelling van het leerlingvolgsysteem 'PI-dictee' van Boom Test Onderwijs.

Datum

29 april 2025

Onze referentie

25.00652

Bijlagen Advies Stichting Cito

1 AANVRAAG

Op 5 september 2024 heeft het College voor Toetsen en Examen (CvTE) een aanvraag voor de tussentijdse check van het leerlingvolgsysteem 'Pi Dictee' van Boom Test Onderwijs ontvangen en in behandeling genomen.

2 BEOORDELING

Bij de beoordeling van het leerlingvolgsysteem beoordeelt het CvTE of de toets voldoet aan de wettelijke vereisten, zoals omschreven in de Regeling beoordelingskader voor de toetsen behorende tot leerling- en onderwijsvolgsystemen PO. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de onderwijskundige en organisatorische aspecten en de psychometrische aspecten van de toets. Het CvTE maakt voor het erkennen en vaststellen van een leerlingvolgsysteem gebruik van de adviseurs van Stichting Cito. Stichting Cito past voor haar advies de Regeling beoordelingskader voor de toetsen behorende tot leerling- en onderwijsvolgsystemen PO toe. De adviescommissie toetsen po heeft onderzocht of Stichting Cito op zorgvuldige wijze het beoordelingskader heeft toegepast en tot haar advies is gekomen.

2.1 ONDERWIJSKUNDIGE ASPECTEN

Het advies van Stichting Cito is voor dit onderdeel zorgvuldig tot stand gekomen en de adviescommissie toetsen po neemt het advies op dit punt over.

Wel wil de adviescommissie toetsen po opmerken dat de ingediende LVS-toets 'PI-Dictee' alleen spelling toetst, en b.v. geen interpunctie. Met 'PI-Dictee' kan dus enkel een "deelreferentieniveau" van taalverzorging worden bepaald. Het is dan ook van belang aan te geven dat de toets slechts een deel van taalverzorging bestrijkt en dat dit conform het advies van Stichting Cito door de toetsaanbieder duidelijk wordt gecommuniceerd richting school en/of leerling.

De adviescommissie toetsen po wil het CvTE adviseren te bepalen hoe met deelreferentieniveaus (en communicatie daarvan door toetsaanbieders) om te gaan bij toekomstige beoordelingen volgens het geüpdatete beoordelingskader, in het bijzonder bij kwaliteitscriterium O.V.1a.

2.2 ORGANISATORISCHE ASPECTEN

Het advies van Stichting Cito is voor dit onderdeel zorgvuldig tot stand gekomen en de adviescommissie toetsen po neemt het advies op dit punt over.

2.3 PSYCHOMETRISCHE ASPECTEN

Het advies van Stichting Cito is voor dit onderdeel zorgvuldig tot stand gekomen en de adviescommissie toetsen po neemt het advies op dit punt over.

De adviescommissie toetsen po wil echter wel opmerken dat kwaliteitscriterium P.IV.1 een steekproefgrootte van minimaal 300 observaties per pretestitem vereist. Strikt genomen is hier niet aan voldaan, maar wél wanneer de gegevens van de verschillende versies worden samengenomen. De adviescommissie kan Stichting Cito volgen in haar redenering, zoals aangegeven is in het advies van Stichting Cito, dat het aannemelijk is gemaakt dat de moeilijkheidsgraden van de items tussen de toetsversies grotendeels gelijk zijn, en de gegevens van de verschillende versies daarom zijn samengevoegd om het minimum aan observaties te behalen.

Tevens wil de adviescommissie toetsen po de toetsaanbieder in overweging geven bij aankomende beoordelingen, bij kwaliteitscriterium P.VII.3 van het geüpdatete beoordelingskader, convergente validiteit aan te tonen met een toets die meer hetzelfde construct meet dan bijvoorbeeld in dit geval een toets technisch lezen t.o.v. een spellingstoets zoals 'PI-Dictee'.

3 OORDEEL

De adviescommissie toetsen po heeft geen aanwijzingen om aan te nemen dat het advies niet zorgvuldig tot stand is gekomen en adviseert het CvTE om het advies over te nemen.

Namens de adviescommissie toetsen po,

voorzitter